

Hej!

“suntarbetsliv

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen

Helena Engelke
kommunikatör

Charlotte Wiberg Wikholm
verksamhetsutvecklare

Agenda

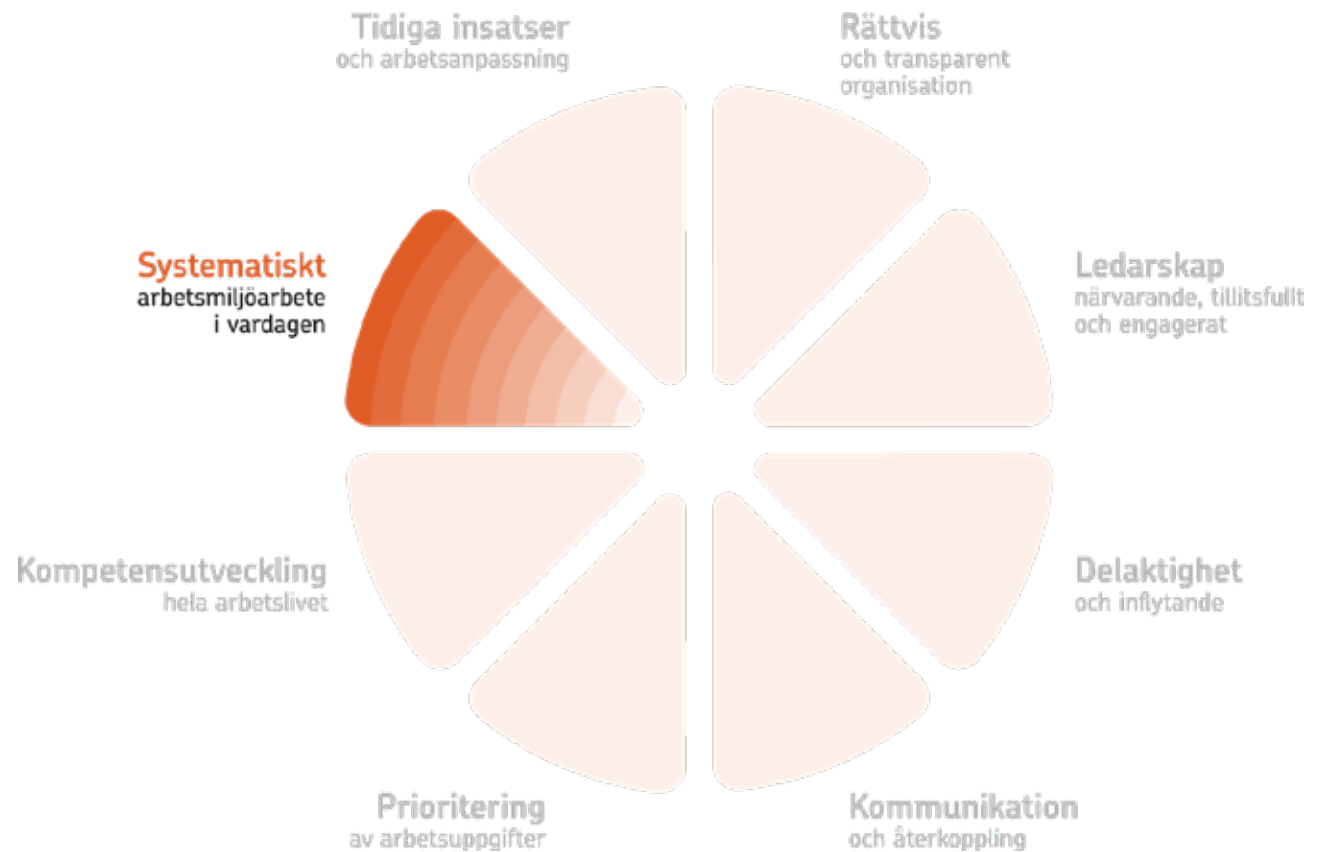
- Om friskfaktorn "Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen"
- Demo av SAM-verkstan
- Prova på
- Frågor
- Medskick

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en del av det dagliga arbetet och verksamhetsutvecklingen.

Det är rutin att löpande bedöma risker för ohälsa och olycksfall samt att reflektera över vad som fungerar bra på arbetsplatsen.

Åtgärder för att förebygga risker och främja en god arbetsmiljö utförs och följs upp. Verksamheten förbättras ständigt genom dialog och samverkan.

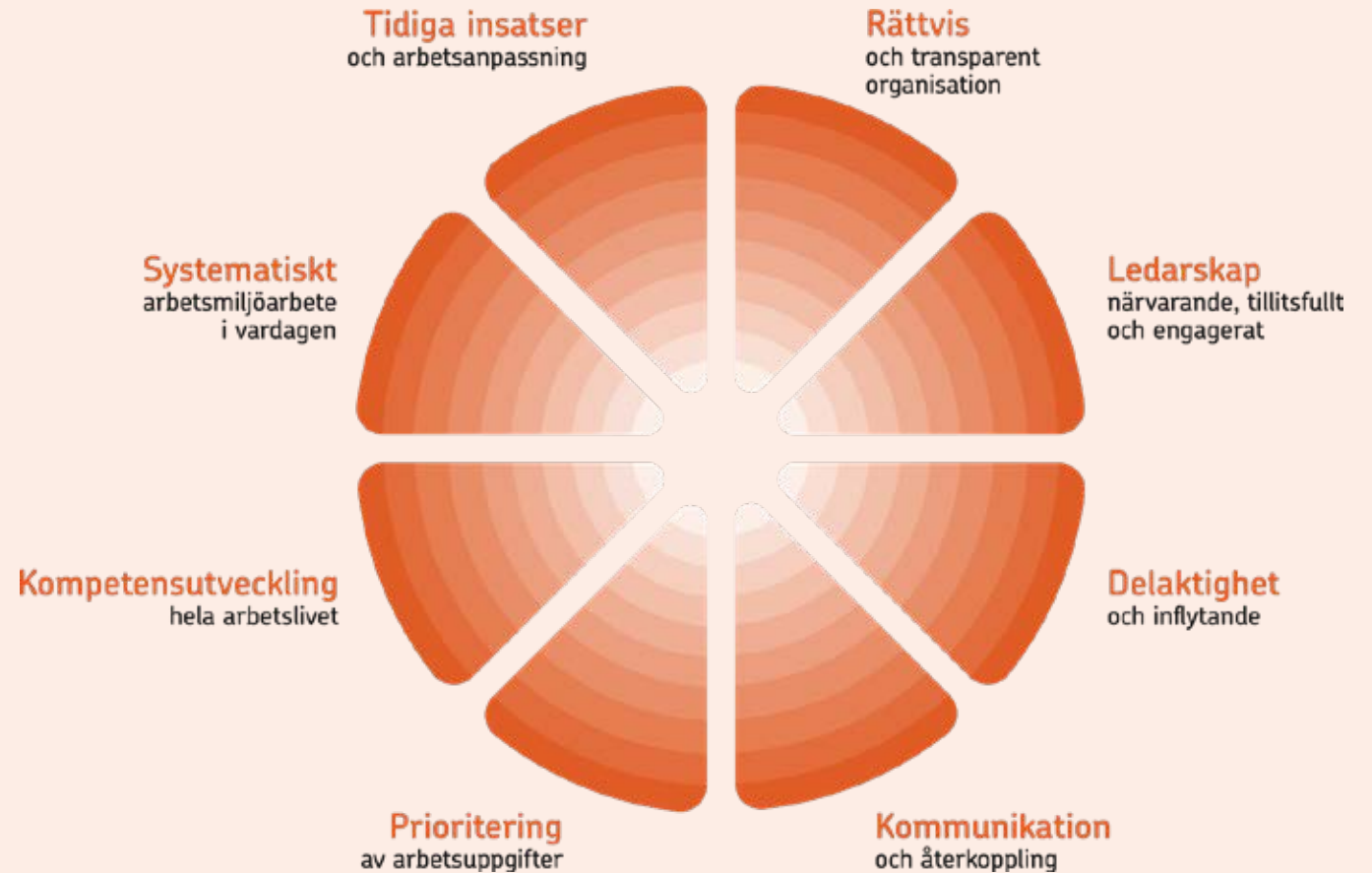

Målbild

Friskfaktorer

Målbild

En organisation där det finns organisatoriska förutsättningar för starka friskfaktorer.

Om systematiskt arbetsmiljöarbete

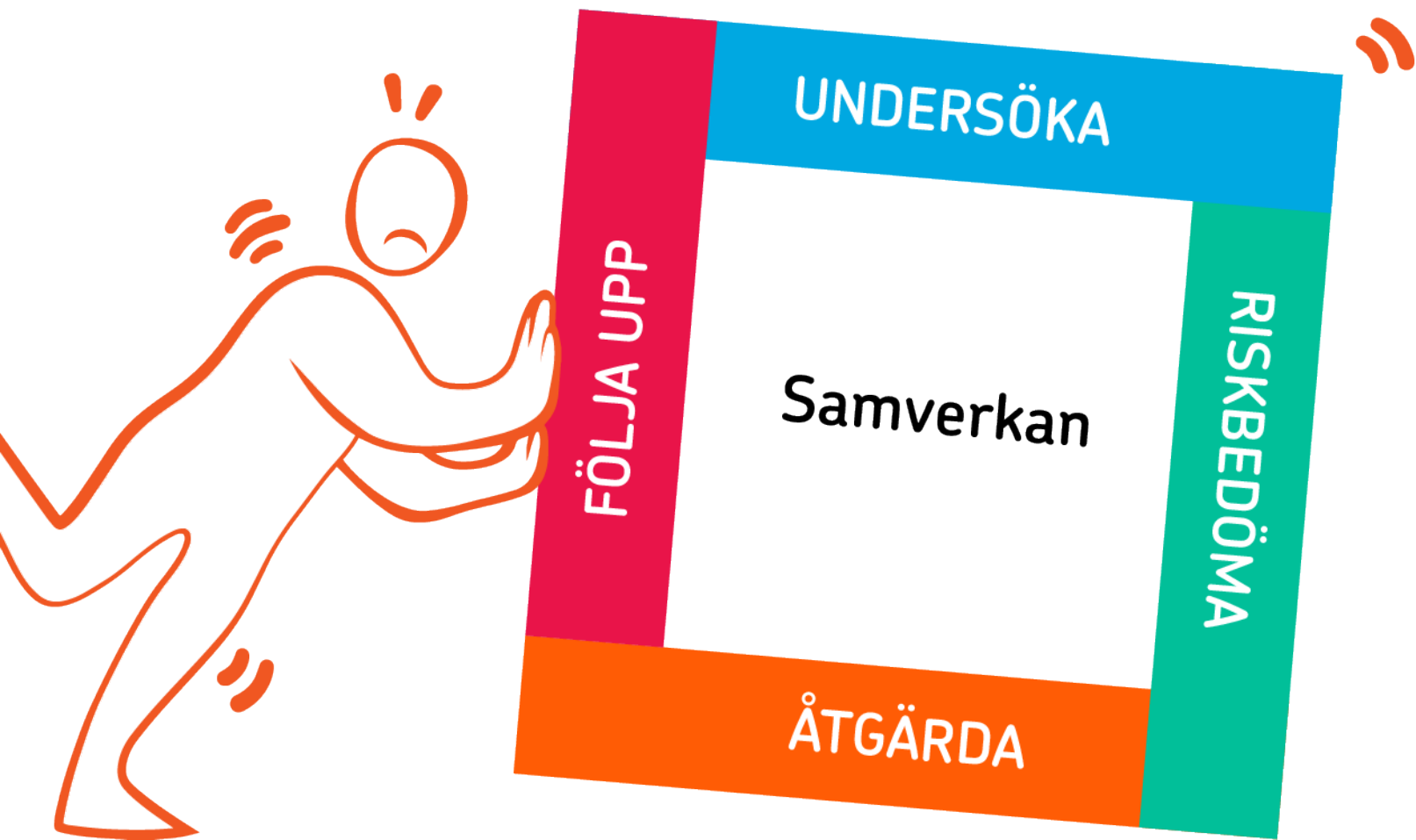
Ett obligatoriskt arbetssätt

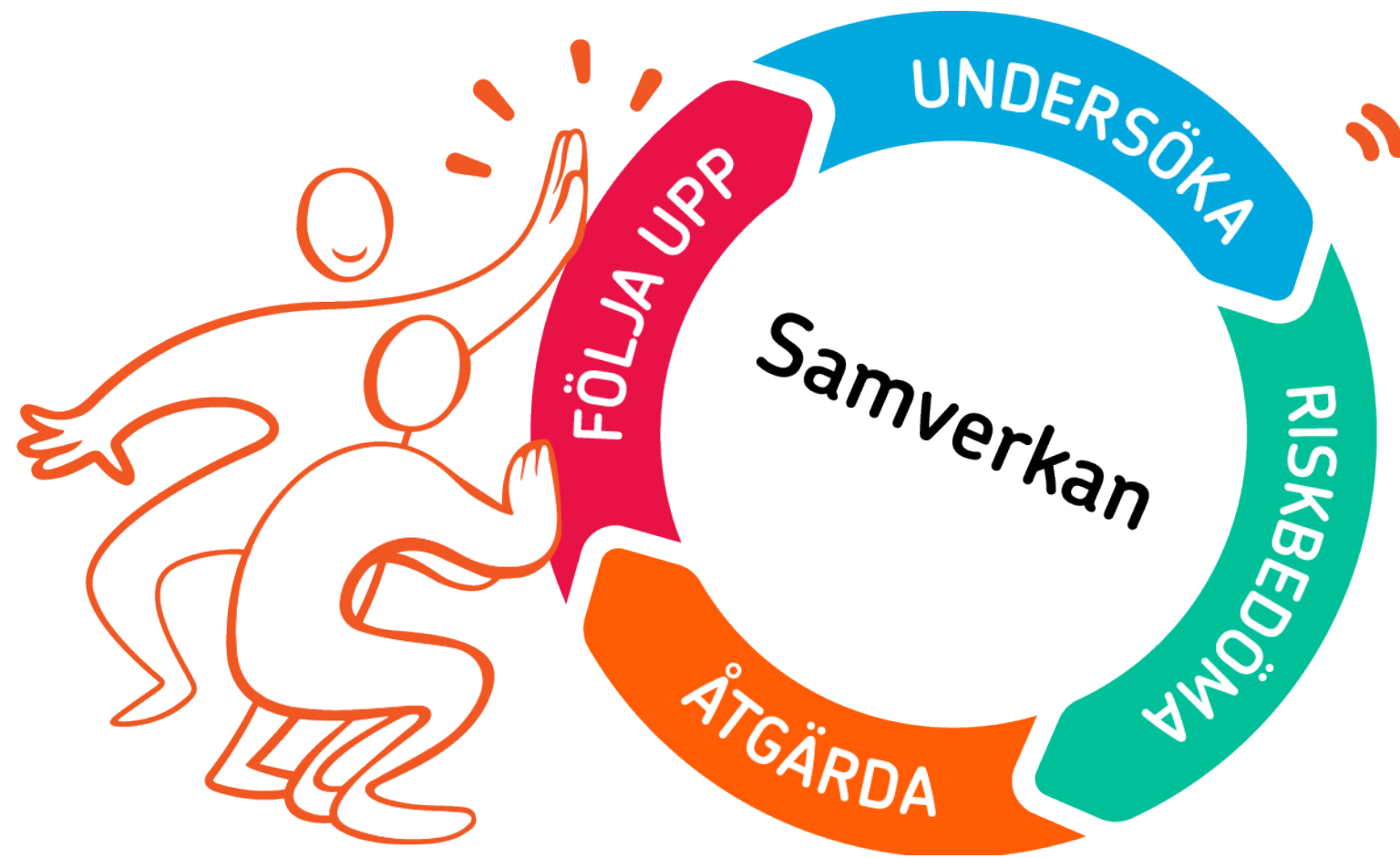
Om systematiskt arbetsmiljöarbete

Samverkanssystemet

“suntarbetsliv

Länk till filmen

Om systematiskt arbetsmiljöarbete

Vinster med SAM för dig i din roll

Chefen

- Beredd vid förändringar och kriser
- Färre brandkårsutryckningar
- Mer tid åt verksamheten
- Löser utmaningar lättare

Skyddsombudet

- Skapa bättre arbetsmiljö för alla
- Kompetensutveckling

Medarbetaren

- Utveckla verksamheten
- Bidra med sitt perspektiv
- Delaktig i beslut som påverkar dig

SAM-verkstan

Chefens och skyddsombudets gemensamma verktyg

[Länk till SAM-verkstan](#)

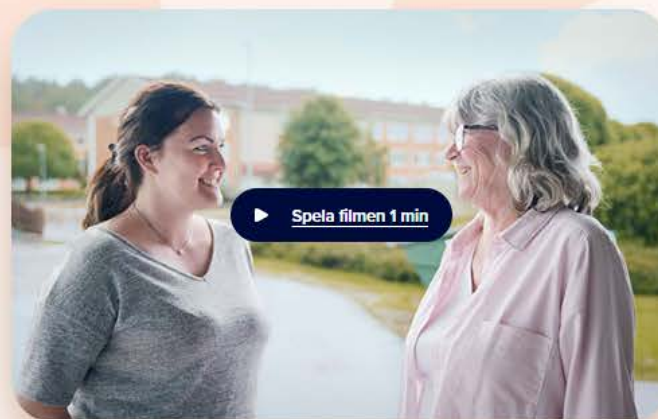
Start

Välkommen till SAM-verkstan

Få snurr på arbetsmiljöarbetet tillsammans!

SAM-verkstan är chefens och skyddsombudets gemensamma verktyg för att få i gång det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) i vardagen.

Arbetsmiljöarbete kan upplevas som komplext och omfattande. Många vet vad som ska göras men inte riktigt hur. I SAM-verkstan kan chef, skyddsombud och medarbetare jobba praktiskt med aktiviteter för att göra det systematiska arbetsmiljöarbetet till en del av vardagen. Då börjar SAM-hjulet att snurra vilket skapar goda förutsättningar för bättre arbetsmiljö och kvalitet i verksamheten.

Använd SAM-verkstan för att:

Stärka chefen och skyddsombudets samarbete

Engagera fler i arbetsmiljöarbetet

Kartlägga och utveckla ert SAM-arbete

Få mer struktur och fart i arbetsmiljöarbetet

Göra arbetsmiljöarbetet levande i vardagen

Få inspiration för varje steg i SAM-hjulet

Länk till filmen

Fem delar att välja bland

Chef och skyddsombud

Uppstart - vårt samarbete

I den här aktiviteten fokuserar ni på ert samarbete. Den passar både för er chefer och skyddsombud som är nya för varandra och för er som redan har ett samarbete.

Tidsåtgång: ca 60 min

Medarbetare

Involvering - allas bidrag

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Chef och skyddsombud

Kartläggning - SAM-ronden

I den här aktiviteten ser chef och skyddsombud över hur arbetsmiljöarbetet på er arbetsplats fungerar och kan utvecklas i vardagen.

Tidsåtgång: ca 60 - 90 min

Chef och skyddsombud

Genomförande - inspiration

Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.

Chef och skyddsombud / medarbetare

Uppföljning och lärande

Här får ni stöd i att följa upp hur det går och hur ni mår både enligt era handlingsplaner och löpande i det dagliga arbetet.

Tidsåtgång: ca 30 min + från 10 min

SAM-verkstan

Fem delar att välja bland

“suntarbetsliv

Chef och skyddsombud

Upptart - vårt samarbete

I den här aktiviteten fokuserar ni på ert samarbete. Den passar både för er chefer och skyddsombud som är nya för varandra och för er som redan har ett samarbete.

Tidsåtgång: ca 60 min

10 min

Involvering - eller inte?

En aktivitet som fokuserar på att involvera alla i arbetet och säkerheten. Detta är en viktig del av ett bra samarbete.

• Involvera alla i arbetet

10 min

Kartläggning - tillit mellan

En aktivitet som fokuserar på att kartlägga och stärka tilliten mellan chefer och skyddsombud. Detta är en viktig del av ett bra samarbete.

• Involvera alla i arbetet

10 min

Samarbetsavtal - inspiration

En aktivitet som fokuserar på att inspirera till ett bra samarbetsavtal mellan chefer och skyddsombud. Detta är en viktig del av ett bra samarbete.

• Involvera alla i arbetet

10 min

Uppföljning och utvärdering

En aktivitet som fokuserar på att uppfölja och utvärdera samarbetet mellan chefer och skyddsombud. Detta är en viktig del av ett bra samarbete.

• Involvera alla i arbetet

SAM-verkstan

Uppstart – vårt samarbete

 För chef och skyddsombud

 Ca 60 min

Situationer:

- Ny chef / skyddsombud
- Vill utveckla och stärka samarbetet
- Just gått grundläggande arbetsmiljöutbildning

suntarbetsliv

Uppstart

Vi träffas regelbundet för att stämma av läget och planera arbetsmiljöaktiviteter.

Kom tillsammans fram till hur ni vill göra! Välj bland förslag och/eller skriv egna anteckningar.

Välj bland förslag

- Boka in träffar inför arbetsplatsträffar/personalmöten och planera gemensamt.
- Ha avstämningar i början eller slutet på arbetspass. Använd förbättringstavla som stöd vid behov.
- Boka in kvartalsvisa möten för att gå igenom helheten. Använd årshjul för SAM och handlingsplaner som underlag.
- Ha som rutin att alltid boka in ett möte inför förändringar i verksamheten.
- Se till att det finns tid och ersättare för skyddsombud vid planerade aktiviteter.

Plats för egna anteckningar

Skriv text här

[Länk till Uppstart – vårt samarbete](#)

Citat från testare

”

Bra att det är uppgifter för båda parterna, det är inte en pekpinne åt något håll utan ett samarbete.

Skyddsombud,
utbildningsförvaltningen
Karlstads kommun

Fem delar att välja bland

Medarbetare

Engagemang - ett förhållande

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Medarbetare

Involvering - allas bidrag

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Medarbetare

Kartläggning - SAM-verkstan

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Medarbetare

Samordnings - inspiration

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Medarbetare

Uppföljning och utvärdering

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

SAM-verkstan

Involvering – allas bidrag

Del 1: SAM och allas bidrag

 För medarbetare

 Ca 30 min

Situationer:

- APT med tema arbetsmiljö
- Öka kunskapen om arbetsmiljöarbete

suntarbetsliv

Självreflektion

Reflektionen genomförs enskilt och resultatet är bara ditt. Om du vill kan du ta med dig tankarna till ett samtal med din chef och/eller ditt skyddsombud.

 Tidsåtgång: Cirka 15 min

läge

Hur bidrar du?

Hur bidrar jag till att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet på min arbetsplats? Ta ställning till de olika påståendena genom att kryssa i grönt, gult, eller rött. Om inget svarsalternativ passar kan du lämna fältet tomt.

Undersök tillsammans

1 / 14

Jag deltar aktivt på arbetsplatsträffar

Gör jag sällan

Gör jag ibland

Gör jag ofta

2 / 14

Jag berättar om min arbetsmiljö i samtal med min chef

Gör jag sällan

[Länk till Del 1: SAM och allas bidrag](#)

Citat från testare

”

Fick mig att tänka till och att jag fick förståelse att jag kan påverka.

Medarbetare, förskola
Sundsvalls kommun

Involvering – allas bidrag

Del 2: SAM som metod

 För medarbetare

 Ca 60 min

Situationer:

- APT med tema arbetsmiljö
- Öka kunskapen om SAM i vardagen

1. Ta fram konkreta förslag

Hur kan vi få in alla stegen i SAM-hjulet i det dagliga arbetet?

- Kom på förslag – Skriv ner arbetssätt som ni redan har idag som ni vill utveckla/göra mer av eller kom på helt nya förslag.
- Inspireras av tipsen!

Tips

Undersöka

- Ha incheckningar på möten, ex. Vad gjorde vi bra? Vad kan vi förbättra?
- Komma fram till teman som vi undersöker och jobbar med under året, ex. återhämtning, hot och våld, ergonomi.
- Delta vid skyddsronder och andra undersökningar av arbetsmiljön.

Åtgärda

- Arbeta i mindre grupper med åtgärder i handlingsplanen.
- Arbeta regelbundet med förbättringar i vardagen.
- Berätta för varandra om åtgärder som vi genomfört i vardagen.

2. Välj ut det bästa förslaget

- Kom överens i gruppen om vilket som är ert favoritförslag.
- Skriv ner det och ta med till nästa steg.

Riskbedöma

- Prata tillsammans om hur och när vi gör riskbedömningar i vardagen.
- Göra dagliga/veckovisa bedömningar av vår arbetsmiljö. Använda en metod som visuellt visar om vår bedömning är grön, gul eller röd.
- Lära oss mer om riskbedömning, sannolikhet och konsekvens.

Följa upp

Länk till Del 2: SAM som metod

SAM-verkstan

Fem delar att välja bland

1

Sammanfattning - SAM-verkstan
En introduktion till SAM-verkstan och dess olika delar.
➔

2

Medvetenhet - att bli bättre
En introduktion till att bli bättre på att arbeta med SAM-verkstan.
➔

Chef och skyddsombud

Kartläggning - SAM-ronden

I den här aktiviteten ser chef och skyddsombud över hur arbetsmiljöarbetet på er arbetsplats fungerar och kan utvecklas i vardagen.

Tidsåtgång: ca 60 - 90 min

3

Samverkan - inspiration
En introduktion till att samverka med andra arbetsplatser.
➔

4

Uppföljning och utvärdering
En introduktion till att uppfölja och utvärdera SAM-verkstan.
➔

Kartläggning – SAM-ronden

 För chef och skyddsombud

 Ca 60-90 min

Situationer:

- Vill ta tempen på arbetsmiljöarbetet
- Inför planering av årets arbetsmiljöarbete

Följa upp

8 / 13

Vi följer regelbundet upp genomförda åtgärder/insatser

× Stäng

 Tips

- Använd handlingsplanen som ett verktyg för att hålla koll och följa arbetet.
- Återkoppla status för åtgärder i handlingsplanen. Vilket arbete pågår? Vad är avslutat? Vad är planerat framåt?
- Följ upp åtgärder för att se om de haft önskad effekt, gärna tillsammans med arbetsgruppen.
- Utvärdera hur ni arbetade för att genomföra åtgärderna.
- Gör årlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet.
- Sakerställ att samverkansgrupp/skyddskommitté och ledning får den information de behöver.

Stämmer inte alls

Stämmer oftast inte

Stämmer till viss del

Stämmer oftast

Stämmer helt

9 / 13

Vi utvecklar vår kompetens för att få en bättre arbetsmiljö

 Tips

Stämmer inte alls

Stämmer oftast inte

[Länk till Kartläggning – SAM-ronden](#)

SAM-verkstan

Fem delar att välja bland

Stämning - ett samarbete
Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.
➔

Stämning - ett samarbete
Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.
➔

Stämning - ett samarbete
Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.
➔

Chef och skyddsombud

Genomförande - inspiration

Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.

Stämning - ett samarbete
Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.
➔

Genomförande - inspiration

För chef och skyddsombud

Situationer:

- Ska göra något i arbetsmiljöarbetet

Startpaket för att komma igång

Startpaket: Undersöka

"Vi tar reda på hur det ser ut så att alla ser samma sak"

Startpaket: Riskbedöma

"Vi riskbedömer för att kunna förebygga ohälsa och olyckor"

Startpaket: Åtgärda

"Vi åtgärdar för en utvecklande, trygg och riskfri arbetsmiljö"

Startpaket: Uppföljning och lärande

"Vi följer upp och delar erfarenheter för att utveckla verksamheten"

Artiklar - så kan ni göra

Läs och lär dig mer om några vanliga arbetsmiljöbegrepp

 [Vad är systematiskt arbetsmiljöarbete?](#)

 [Vad är arbetsmiljö?](#)

 [Vad är arbetsmiljölagen?](#)

Verktyg

 [Styrelsen och politiker spelar roll för arbetsmiljöarbetet](#)

 [Stöd till lokala samverkansavtal](#)

Länk till Genomförande - inspiration

SAM-verkstan

Fem delar att välja bland

Modul 1

Samverkan - ett gemensamt ansvar

Här får ni stöd i att förstå och förtydliga samverkan mellan arbetsplatsen och andra aktörer i arbetsmiljöarbetet.

➔

Modul 2

Bedömning - vilken bedömning?

Här får ni stöd i att förstå och förtydliga vilken bedömning som ska göras och hur den ska göras.

➔

Modul 3

Kartläggning - SAM-verkstan

Här får ni stöd i att förstå och förtydliga hur SAM-verkstan kan användas i arbetsmiljöarbetet.

➔

Modul 4

Samverkan - inspiration

Här får ni stöd i att förstå och förtydliga hur samverkan kan göras i arbetsmiljöarbetet.

➔

Chef och skyddsombud / medarbetare

Uppföljning och lärande

Här får ni stöd i att följa upp hur det går och hur ni mår både enligt era handlingsplaner och löpande i det dagliga arbetet.

🕒 Tidsåtgång: ca 30 min + från 10 min

➔

Uppföljning och lärande

Del 1: Följ upp åtgärder

 För chef och skyddsombud

 Ca 30 min

Situationer:

- Ska följa upp åtgärd i arbetsmiljön

1/5

Beskriv genomförd åtgärd eller insats

Hämta information från er handlingsplan. Är det en större insats med flera åtgärder ni utvärderar och följer upp? Enas om vilken eller vilka åtgärder ni följer upp så att ni har samma bild.

Det här vill vi följa upp

skriv här

2/5

Blev effekten som vi tänkt oss?

Exempel kan vara: vi har tagit bort en risk, minskat en risk, fått mer kunskap, arbetar säkrare, har tydligare beslutsvägar, har tydligare kommunikation eller mer delaktighet.

Välj ett svar

Ja

Delvis

Nej

Osäker/vet ej

Utveckla svaret

skriv här

Länk till Följ upp åtgärder

Uppföljning och lärande

Del 2: Snabbuppföljning i vardagen

 För medarbetare

 Från 10 min

Situationer:

- Ska följa upp vad som hänt under dagen, veckan eller under ett möte

Reflektionsfrågor

Dela in er i mindre grupper och reflektera tillsammans. Välj en eller flera reflektionsfrågor.

 Visa i fullskärmsläge

Guld eller grus

Vad var dagens guldorn?
Vad var dagens gruskorn?

Dagens mening

Säg med en mening vad du tar med dig från dagen.

Tack, bra, hjälp mig

Vad är du tacksam för?
Vad har känts bra för dig?
Behöver du någon hjälp?

Hände och kände

Vad hände?
Vad kände du?

Bra och bättre

Vad var bra?
Vad kan göras bättre?

Då och sen

Vad lärde ni er?
Hur kan kunskapen användas framåt?

Prova på

Prova på

Involvering – allas bidrag

Hur bidrar du?

Hur bidrar du till att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet på din arbetsplats? Reflektera på egen hand genom att fylla i formuläret. Frågorna är bara till för dig och resultatet kommer inte att samlas in.

Skanna QR-koden med kameran på din telefon för att komma till det digitala formuläret.

Eller använd länken för att fylla i formuläret digitalt

[Länk till Självreflektion](#)

Eller fyll i självreflektionen analogt på det utskrivna formuläret.

Länk till filmen

Prova på

Prata sins emellan

Besvara frågorna tillsammans

Vad betyder en god arbetsmiljö för oss?

Vad gör vi bra i arbetsmiljöarbetet idag?

Prova på

Självreflektion

Självreflektion

Reflektionen genomförs enskilt och resultatet är bara ditt. Om du vill kan du ta med dig tankarna till ett samtal med din chef och/eller ditt skyddsombud.

Hur bidrar du?

Hur bidrar jag till att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet på min arbetsplats? Ta ställning till de olika påståendena genom att kryssa i ditt svar. Om inget svarsalternativ passar kan du lämna fältet tomt.

Undersök tillsammans

1 / 14

Jag deltar aktivt på arbetsplatsträffar

Gör jag sällan

Gör jag ibland

Gör jag ofta

2 / 14

Jag berättar om min arbetsmiljö i samtal med min chef

Gör jag sällan

Gör jag ibland

Gör jag ofta

3 / 14

Prova på

Prata sines emellan

- Vad tänker du efter att ha provat den här aktiviteten?
- Skulle du kunna tänka dig att göra det här med din arbetsgrupp?

Medskick

- 1 Alla behövs i arbetsmiljöarbetet
- 2 Vårda och utveckla samarbetet chef och skyddsombud
- 3 Ta stöd i SAM-verkstan

Prenumerera på Suntarbetslivs nyhetsbrev!

Anmäl dig här

- Goda exempel på hur andra gör
- Kunskap och inspiration från ny forskning
- Förslag på verktyg som underlättar arbetsmiljöarbetet

“suntarbetsliv

TILLSAMMANS GÖR VI JOBBET BÄTTRE